

שינויי תפיסה בחמ"ד ביחס ללהט"ב

**כניסת ארגוני הלהט"ב
למערכת החינוך הדתי**

תוכן העניינים

עיקרי הדו"ח 3

3..... א. החינוך הממלכתי

4..... ב. החינוך הממלכתי-דתי (החמ"ד)

רקע 5

5..... א. עמדת החמ"ד

6..... ב. פעילות גוברת של היחידה למיניות בשפ"י בתוך החמ"ד

7..... ג. קשר מינהל החמ"ד עם ארגוני להט"ב

8..... ד. ימי עיון וכנסים

10..... ה. תוכניות ומערכי לימוד בנושא הלהט"ב בחמ"ד

10..... 1. הערכה הלימודית "בית ומשפחה - חינוך להתמודדות בעולם משתנה"

11..... 2. תוכניות מאושרות של ארגוני להט"ב בחמ"ד

11..... (1) איג"י - ארגון נוער גאה

12..... (2) הבית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות

12..... (3) מעברים

13..... (4) שב"ל

סיכום 14

נספח א - ארגון שב"ל - תעודת זהות 16

16..... 1. רקע

17..... 2. שב"ל אינו ארגון אורתודוקסי

19..... 3. מימון ויעוץ לשב"ל

19..... הקרן החדשה לישראל

20..... קרן שוסטרמן

20..... שתי"ל

נספח ב - פרסום מטעם 'שב"ל' בהמלצת אגף החמ"ד 22

עיקרי הדו"ח

א. החינוך הממלכתי¹

- **שת"פ צמוד בין משרד החינוך ל"חוש"ן** - החל משנת 2001, חברה היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ונוער של משרד החינוך לארגון הלהט"ב (לסביות, הומואים, טרנסקסואלים וביסקסואלים) "חוש"ן" ('חינוך ושינוי'), ותכנים בנושא המיועדים לצוותים חינוכיים ולתלמידים נכתבים בשיתוף עם הארגון, כמו גם קיום ימי עיון והרצאות בבתי"ס
 - **גידול עצום בהיקף פעילויות "חוש"ן בבתי"ס** - מספר שיא של פעילויות הארגון בבתי"ס צפויה בשנה"ל הנוכחית
 - **תוכנית החובה "כישורי חיים"**
 - כוללת "מפגש" לכיתה א' העוסק ב"משפחות שונות", אשר מטרתו "מכוון לפתוח בפני התלמידים אפשרות לקיומן של דפוסים שונים של משפחות", בהן "משפחה בה ההורים הם בני אותו המין (שתי אמהות וילדים, שני אבות וילדים).
 - כוללת פרק שלם לכיתות ט' העוסק ב"זהות מינית הומו-לסבית". בפרק מודגש כי "עיצוב האקלים החברתי, ובתוכו התייחסות חיובית להומוסקסואליות כאחד מהביטויים הלגיטימיים של המיניות האנושית, הוא מסר חיוני להטרוסקסואלים ולהומוסקסואלים כאחד".
 - **ארגוני להט"ב בבתי"ס** - משרד החינוך אישר להפעלה בבתי"ס מספר תוכניות המופעלות ע"י ארגוני הלהט"ב הבאים:
 - "מרכז חוש"ן (חינוך ושינוי)" - מרכז ההסברה של הקהילה הגאה
 - "איג"י" - ארגון נוער גאה
 - "הבית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות" - בין השאר, מארגן מצעד הגאווה בירושלים
 - "מעברים" - ארגון המסייע לטרנסקסואליים
 - "שב"ל (שהכל ברא לכבודו)" - ארגון הסברה להט"ב"י דתי
- 4 מתוך 7 התוכניות המופעלות ע"י ארגוני הלהט"ב בבתי"ס אושרו לפעילות החל משנת 2016
- **"שולחן עגול"** - משרד החינוך מקיים "שולחן עגול" המכונה "באנו להטי"ב" (על משקל "להט"ב"), בו חברים הארגונים שצויינו לעיל, נוסף לארגון אסוואת, ארגון לסביות פלסטיניות
 - **תקצוב** -
 - החל משנה"ל תשע"ז, משרד החינוך מתקצב פעילויות ארגונים להט"בים בבתי"ס, בעלות של כ-1.5 מיליון ₪ בשנה
 - למעט אסוואת והבית הפתוח בבאר שבע, כלל ארגוני הלהט"ב הפועלים בשיתוף עם משרד החינוך ממומנים ע"י הקרן החדשה לישראל.
 - **גנים ובתי"ס יסודיים** - החל משנה"ל תשע"ז מעביר ארגון הלהט"ב "חוש"ן מערכים לגננות ולמורים בבתי ספר יסודיים
 - **מגמה** - ישנה מגמה להגביר את העיסוק בנושא הלהט"ב בבתי"ס, ובין השאר להכניסו למקצועות שונים כגון לימודי אזרחות וספרות

¹ על מנת לקבל תמונה כוללת ומשקפת, צירפנו גם את עיקרי הדו"ח העוסק בחינוך הממלכתי. לפירוט בנושא עיינו בדו"ח הנ"ל.

ב. החינוך הממלכתי-דתי (החמ"ד)

- **חבירה לשפ"י** - בשנים האחרונות חברה היחידה למיניות בשפ"י (שירות פסיכולוגי ייעוצי במשרד החינוך) לחמ"ד על מנת להגביר את העיסוק בנושא הלהט"ב בחמ"ד
- **ימי עיון ליועצים** - כלל היועצים בחמ"ד עברו ימי עיון בנושא הלהט"ב, פעמים רבות השתתפו בימי העיון להט"ב בים בוגרי החמ"ד
- **כנסי מנהלים בנושא הלהט"ב** - החמ"ד קיים בחודש מאי 2017 כנס בנושא הלהט"ב, בו השתתפו כ-50 מנהלי ישיבות ואולפנות מהחמ"ד. בין השאר, שמעו המשתתפים סיפורים אישיים של להט"ב בים דתיים, ודברים שנשא איתי פנקס-ארד, בעבר יו"ר אגודת הלהט"ב בישראל
- **פרק על הלהט"ב בתוכנית הלימודים** - 'היחידה לחינוך לחיים במשפחה' במינהל החינוך הדתי הכניסה ב-2015 לראשונה פרק בנושא הלהט"ב, במסגרת הערכה הלימודית 'בית ומשפחה' - חינוך להתמודדות בעולם משתנה"
- **ארגוני להט"ב בבתי"ס** - מספר תוכניות של ארגוני הלהט"ב הבאים מאושרות לפעילות בחמ"ד, חלקן אף בחינוך החרדי:
 - "איג"י" - ארגון הנוער הגאה
 - "הבית הפתוח בירושלים" - מארגן מצעד הגאווה בירושלים
 - "מעברים" - ארגון של הקהילה הטרנסית
 - "שב"ל" - "שהכל ברא לכבודו", ארגון להט"ב דתי
- **קשר קרוב בין המינהל לארגוני להט"ב דתיים** - לדברי ראש מינהל החמ"ד, ישנו דיאלוג רציף של מינהל החינוך הדתי עם העמותות התומכות בלהט"ב דתיים, בין השאר עם ארגון שב"ל
- **ארגון שב"ל** - ארגון "שבל" (שהכל ברא לכבודו), ארגון הסברה להט"ב בי"דתי", מורכב בעיקר מחברי הארגונים הלהט"ב ה"דתיים" "חבורתא" ו"בת-קול" (ארגוני הומואים דתיים ולסביות דתיות, בהתאמה). ארגונים אלה מעודדים זוגיות חד-מינית, ורבים מחברי ארגונים אלה אכן חיים בזוגיות כזו. כמו כן ארגונים אלה שוללים טיפולי המרה, ומצודדים ב"יציאה מהארון" ובהשתתפות במצעד הגאווה
- **מפגשים עם שב"ל** - שב"ל מקיימים מדי שנה עשרות מפגשים עם צוותי המורים בבתי הספר של החמ"ד, במהלכם נפגש הצוות החינוכי עם הומואים ולסביות חברי הארגון. חברי הארגון משתתפים בנוסף בימי עיון של החמ"ד
- **פרס שר החינוך למייסדת "שב"ל ו"בת-קול"** - אביגיל שפרבר, ממייסדי "שב"ל", זכתה בפרס שר החינוך ליצורים בתחומי התרבות היהודית. מנימוקי ועדת הפרס: "אביגיל שפרבר, בת למשפחה שומרת מצוות, החיה עם בת זוג ושני ילדיהן.. מוכיחה בעבודתה עקביות, אומץ רב לגעת בפינות האפלות של הנפש, לשאול שאלות קשות בתוך המשפחה ולקבל תשובות לא נוחות. היא נוגעת במצבים אנושיים, שההלכה היהודית והחברה הדתית בישראל עוד לא שרטטו להם גבולות - ובכך מסייעת לעצב מציאות חברתית ותרבותית בטרם נוסחה ע"י הממסד"

רקע

כנקודת פתיחה להבנת התעצמות העיסוק בנושא הלהט"בי במשרד החינוך ניתן להצביע על שנת 2001, אז חבר משרד החינוך לארגון הלהט"בי "חוש"ן" (חינוך ושינוי - מרכז החינוך לסובלנות של הקהילה הגאה בישראל), והחל לקיים בשיתוף המרכז ימי עיון ליועצים ולאנשי חינוך ואף פעילויות חינוך לתלמידי בתי-ספר.² מאז חבר המשרד למספר ארגונים להט"ביים נוספים, וכיום הוא עובד בעצימות שונה עם כמה מהם: "מרכז חוש"ן", "איג"י" (ארגון נוער גאה), "הבית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות", "מעברים" (ארגון המסייע לטרנסקסואליים), "שב"ל" (שהכל ברא לכבודו), ו"אסוואת"³.

את העבודה המשותפת של משרד החינוך עם ארגונים להט"ביים אלה ניתן לתמצת לשני מישורים מרכזיים: א. פיתוח תכנים לימודיים ב. העברת הרצאות בכנסים ובבתי ספר, הן לצוותי חינוך והן לתלמידים.⁴

נושא החינוך המיני, ובתוכו הנושא הלהט"בי, נמצא בטיפולה של "היחידה למיניות היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער" בשפ"י.⁵

בשנים האחרונות החלה גם בחמ"ד מגמה של עיסוק בתחום הלהט"ב. בדומה לחינוך הממלכתי, הדבר בא לידי ביטוי בחבירה לארגוני להט"ב, קיום ימי עיון בנושא, וכניסה של חומרי לימוד בנושא למערך הלימודים בבתי"ס.

א. עמדת החמ"ד

זוהרה פלורסהיים, מרכזת תחום ייעוץ במינהל החמ"ד, השתתפה בכנס "קדושים תהיו" שהתקיים בתאריך כ"ג תמוז תשע"ז (17.07.2017) ואשר עסק בנושא הלהט"ב. בהרצאה שנשאה פלורסהיים בנושא "עמדת החמ"ד", ציינה כי "מוסדות החמ"ד לוקחים חלק בתכנית הקול הקורא למיניות ושיח" (תקצוב מטעם משרד החינוך לפעילויות ארגוני הלהט"ב בבתי"ס).

נוסף לכך ציינה פלורסהיים כי:

"החמ"ד מתנגד לכל טיפול שנקרא טיפול המרה או טיפול שינוי. אנחנו לא נמצאים במקום הזה"⁶.

יש לדעת כי על אף שישנם 'טיפולי המרה' המבוצעים ע"י גורמים בלתי מוסמכים, ואשר עלולים במקרים מסויימים לגרום לנזק, קיימים כיום טיפולים מאושרים המבוצעים ע"י פסיכולוגים מוסמכים ומומחים לדבר. פסיכולוגים אלה מעידים כי במקרה רבים מסייעים טיפולים אלו בשינוי נטייה חד-מינית.

² <http://shlulvim.macam.ac.il/file/download/75497>

³ meyda.education.gov.il/files/shefi/miniutumeniapgia/yom_hahavana2016/yomhahavana2016.pdf

⁴ <https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf>

⁵ <http://meyda.education.gov.il/files/shefi/miniutumeniapgia/mediniutmisradlahatavmifgash33.pdf>

⁶ <https://www.kamoha.org.il/?p=445875>

על אף כל זאת, מדבריה של פלורסהיים עולה כי החמ"ד מתנגד **לכל סוג טיפול שכזה**. מבירור שערכנו עולה שהחמ"ד אכן מתנגד בצורה גורפת לכל סוג של 'טיפול המרה' או שינוי.

ב. פעילות גוברת של היחידה למיניות בשפ"י בתוך החמ"ד

מהדו"ח "תוכניות להכרה וללימוד של זהות מגדרית שונה במערכת החינוך"⁷, אשר הגיש מרכז המחקר והמידע של הכנסת לועדה לחינוך, תרבות וספורט של הכנסת, עולה כי היחידה למיניות בשפ"י פועלת כיום יותר מבעבר בתוך החינוך הממלכתי-דתי בנושא הלהט"בי.

ע"פ הדו"ח, "לפי תשובות שפ"י על שאלות מרכז המחקר והמידע של הכנסת, **השירות חבר בשנים האחרונות לחמ"ד** (מינהל החינוך הממלכתי-דתי במשרד החינוך) ולחברה הערבית, ונקטו תהליכים של הכשרת צוותים ופיתוחים מותאמים. התאמות אלה נעשות במסגרת ההכשרות ליועצים החינוכיים".

וכן בהמשך: "אנשי המקצוע המלווים את התוכניות החינוכיות בנושא הם **אנשי היחידה למיניות ומניעת פגיעה בשפ"י ומדריכי היחידה לחינוך לחיים** במשפחה של חמ"ד".

כיום בכל מחוז בחמ"ד ישנה מדריכה של היחידה למיניות, נוסף למדריכה מהיחידה לחינוך לחיים במשפחה, אשר אמונה על מתן הדרכה וייעוץ לגורמי החינוך בטיפול בנושא הלהט"ב בבתי"ס⁸.

כמו כן, בדיון בוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת מהתאריך 23/02/2016, העיד נדב שוורץ, פעיל מרכזי בשב"ל ובחברותא:

"אני כן רוצה לציין **לטובה את היחידה למיניות בשירות הפסיכולוגי ייעוצי**. במיוחד את עדי פישמן, אשר מרכזת את היחידה הדתית. **דווקא מן הדתיים תצא הבשורה. אנחנו עובדים איתה צמוד בחברותא, שב"ל**. שב"ל הולכת לבתי ספר דתיים בדומה לחוש"ן".

יחס היחידה למיניות לנושא הלהט"בי:

מדברים שכתב⁹ אייל בן עמי אובלוזינר, יועץ חינוכי וחוקר העוסק רבות בתחום הלהט"ב, נראה כי החל מכניסתה של איריס בן יעקב לתפקיד מנהלת היחידה בשנה"ל תשע"ו, ניתן דגש רב לנושא הלהט"בי:

"**כניסתה של גב' איריס מנדה יעקב** לתפקיד מנהלת 'היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער' בשפ"י בשנה"ל תשע"ו **הובילה לתפנית** מה-"דלת הסגורה של היועצת החינוכית" להצגת אחריותיות - **Accountability**, להתערבויות הייעוציות המתבצעות בנושא הלהט"בי. גב' איריס מנדה יעקב, כיהנה כיועצת חינוכית בכירה וכמפקחת על הייעוץ החינוכי במחוז מרכז במשרד החינוך, **מלווה את**

⁷ www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf

⁸ ע"פ דברים שנשאה זרהה פלורסהיים, מרכזת תחום יעוץ במנהל החמ"ד, בכנס "קדושים תהיו - יום עיון בנושא התמודדות עם הנושא ההומוסקסואלי", 17/07/2017.

⁹ <http://shluvim.macam.ac.il/blog/view/85584> מאחורי-הדלת-הסגורה-של-היועצת-החינוכית-להצגת-אחריותיות-בזיקה-ליום-הבינלאומי-במאבק-בלהטבופוביה-17-במאי-2016

הקהילה הגאה בעשייה כה חשובה למן הכתיבה של היחידה בתכנית כישורי חיים המנדטורית לכיתות ט'

ביחד עם גב' אסנת בן פורת מארגון חוש"ן בנושא "זהות מינית הומו-לסבית" שפורסמה בשנת 2008.

כמו כן, מדבריה של יהלי בן עמי ויטנברג, מנכ"לית ארגון הלהט"ב "חוש"ן, בוועדת החינוך התרבות והספורט בדיון בנושא: "יצירת מרחב מוגן לנוער להט"ב במערכת החינוך וההשכלה הגבוהה" (21/02/17)¹⁰, עולה כי לאיריס בן יעקב, מנהלת היחידה למיניות, תפקיד מרכזי בגיבוש התקנה המאפשרת תקצוב פעולות ארגוני להט"ב בבתי"ס, ובגיבוש "השולחן העגול" של משרד החינוך עם ארגוני הלהט"ב:

"משרד החינוך בדרך כלל נחבט בוועדות על ימין ועל שמאל וגם אני הייתי שותפה לזה. כמו שאמרת, זה תפקידי במערכת, כי זה גורע מניע. אבל הפעם אני חייבת לתת תעודות הוקרה מכל הלב לחנה שדמי מנהלת שפ"י ולאיריס מנדה בן יעקב, המנוע לדבר הזה. זה חמש שנים שלא קרה כלום עם התקנה ובליזוי מאד מאד צמוד, אני יודעת מה זה דרש. היא יכלה לבחור גם לא לעשות. אז תודה גדולה גם על השולחן העגול וגם על התקנה. זה נהדר, באמת".

מדף הפייסבוק¹¹ של איריס בן יעקב ניתן לראות כי לבן יעקב סימפטיה רבת שנים לנושא הלהט"ב. בתאריך 22/07/17 הוסיפה בן יעקב לתמונת הפרופיל שלה סמל עם צבעי דגל הגאווה, והכיתוב: "Love is I o v e" (כמובן, מתוך רצון להצהיר כי כל קשר זוגי מכל סוג שהוא לגיטימי). לתמונה זו הגיבה אחת מחברותיה: "ההזדהות שלך עוד אז באוניברסיטה כשאף אחד עוד לא באמת היה מודע... לא פלא שאת מומחית למיניות ומגדר".

לסיכום, היחידה למיניות הינו גוף שאינו "דתי" בהגדרתו, ומייצג גישה פלורליסטית ומעודדת לנושא הלהט"ב. היחידה למיניות דואגת ל"עיצוב האקלים החברתי, ובתוכו התייחסות חיובית להומוסקסואליות כאחד מהביטויים הלגיטימיים של המיניות האנושית"¹². קיים חשש כי פעילותו של גוף זה בתוך החמ"ד פנימה עלולה להחזיר לחמ"ד מגמות שאינן עולות בקנה אחד עם ערכי החמ"ד וההלכה.

ג. קשר מינהל החמ"ד עם ארגוני להט"ב

כמו כן מתייחס הדו"ח "תוכניות להכרה וללימוד של זהות מגדרית שונה במערכת החינוך"¹³, לקשר הקיים בין מינהל החמ"ד לארגוני הלהט"ב: "לפי ראש מינהל החמ"ד (הרב ד"ר אברהם לפשיץ), הכוונה היא להגביר את המודעות של הצוות החינוכי לנושא. המינהל נמצא בקשר עם העמותות התומכות בלהט"ב דתיים, ומתקיים עמן דיאלוג, המתואר כרציף, בדבר אופן שילובן בסיוע ובמתן מענה על צרכים שונים; אולם כל זאת "תוך

¹⁰ <https://oknesset.org/committee/meeting/13979/?page=2>

¹¹ <https://www.facebook.com/iris.m.yakov>

¹² <http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/25455110-6A76-4B19-BDD5->

[E28993A65D27/83096/zehutminit.pdf](http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/25455110-6A76-4B19-BDD5-E28993A65D27/83096/zehutminit.pdf), עמ' 2.

¹³ www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf

התאמה לכלל מסגרת את ההתערבות המתאימה לאוכלוסיית התלמידים והתלמידות הלומדים במסגרת מתוך אחריות לתפקיד החינוכי של המינהל".

וכן בהמשך: " לפי ראש מינהל חמ"ד, **יש מגמה להגביר את המודעות של הצוות החינוכי לצורכי הנוער בתחום הזהות והנטייה המינית ולכוון את המורים להעלות את הנושא ולעסוק במתן מענה על שאלות מהצוות, ההורים והתלמידים. כאמור, לדבריו יש דיאלוג רציף של המינהל עם העמותות התומכות בלהט"ב דתיים (כולל מפגש של מדריכות חמ"ד ביחידה למיניות ומניעת פגיעה מינית עם ארגון שב"ל)**"

מדברים אלה של ראש מנהל החמ"ד, עולה כי קיים קשור רציף בין המנהל לארגוני להט"ב דתיים, בדגש על ארגון "שב"ל". חשוב להדגיש כי חלק מארגוני הלהט"ב עמם עומד מנהל החמ"ד בקשר, הינם ארגונים אשר מידת מחויבותם להלכה עומדת בספק רב. לפירוט ראו להלן פרק ו' - ארגון "שב"ל".

ד. ימי עיון וכנסים

קיימת מגמה להגביר את העיסוק בנושא הלהט"ב בי במסגרת ימי עיון ליועצים החינוכיים¹⁴, ונכון להיום כלל היועצים העובדים בחמ"ד עברו חשיפה לנושא הלהט"ב¹⁵. בכנסים אלה משתתפים לעיתים להט"בים מוצהרים בוגרי החמ"ד, ע"מ לשוחח עם באי הכנס. מדובר בלהט"בים אשר דעותיהם ואורח חייהם סותר באופן מובהק את ההלכה.

נוסף לימי עיון ליועצים החינוכיים, אנו עדים להתקיימותם של כנסים למנהלים, ראשי ישיבות וראשי אולפנות בחמ"ד.

"גם בחמ"ד אנחנו מתחילים להיכנס. אנחנו מכשירים את הלבבות עם מנהלי חמ"ד ולאט לאט גם ניכנס לשם" (איריס (מנדה) בן יעקב, ראש היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ונוער, דיון בוועדת החינוך של הכנסת מתאריך 23/02/2016)¹⁶.

בחודש ינואר 2015¹⁷ נערך תחת "מעטה סודיות" כנס למנהלים וראשי מוסדות מהחמ"ד, בו דנו בנושאים שונים הקשורים לתופעות החד מיניות. ביום העיון השתתפו כ-150 ראשי ישיבות, אולפנות, כפרי נוער, יועצים ויועצות ואנשי חינוך.

בחודש מרץ 2016¹⁸ נערך כנס בנושא הלהט"ב, אשר היה הכנס הראשון בו השתתפו בכירי החינוך הממלכתי דתי באופן רשמי.

¹⁴ www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf

¹⁵ ע"פ דברים שנשאה זהרה פלורסהיים, מרכזת תחום יעוץ במנהל החמ"ד, בכנס "קדושים תהיו - יום עיון בנושא התמודדות עם הנושא ההומוסקסואלי", 17/07/2017.

¹⁶ <https://oknesset.org/committee/meeting/12190/?page=3>

¹⁷ <http://www.nrg.co.il/online/11/ART2/759/226.html>

¹⁸ <http://www.nrg.co.il/online/11/ART2/759/226.html>

בחודש מאי 2017¹⁹ התקיים כנס בו השתתפו כ-50 ראשי ישיבות ואולפנות מהחמ"ד. בכנס נשא דברים איתי פנקס-ארד, בעבר יו"ר אגודת הלהט"ב בישראל.

בכל הכנסים הנ"ל שמעו המשתתפים סיפורים אישיים מפי להט"בים בוגרי החינוך הדתי.

¹⁹ <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4957097,00.html>

ה. תוכניות ומערכי לימוד בנושא הלהט"בי בחמ"ד

1. הערכה הלימודית "בית ומשפחה - חינוך להתמודדות בעולם משתנה"

"בית ומשפחה - חינוך להתמודדות בעולם משתנה" הינה חוברת אשר נכתבה ע"י היחידה לחינוך לחיים במשפחה במינהל החינוך הדתי, המלווה את ההשתלמויות לחינוך לחיים במשפחה. הפעילות אינה חובה ומיועדת לכיתות ז'-י"ב, לבנים ולבנות. ב-2015 היא יצאה במהדורה חדשה, לשנת הלימודים תשע"ו, ולראשונה נכלל בה עיסוק בנושא ההומוסקסואלי.²⁰

בדיקה של הפעילות החדשה בנושא הלהט"בי שהוכנסה לחוברת, מעלה כי היא מציעה סדנא "המיועדת לשתי אוכלוסיות: לצוות המורים ולתלמידים"²¹.

ההקדמה לפעילות נפתחת בהסברת מושגים הלקוחים מטרימינולוגיית הלהט"ב: "רכיבי הזהות המינית כוללים מבנה גוף (איברים זכריים או נקביים), מגדר (האם אני מרגיש גבר או אישה), תפקידי מגדר (האם אני מתנהג כמו גבר או כמו אישה) ומשיכה מינית (האם אני נמשך לגבר או לאישה)", וכי "אין עוררין על כך שיש אנשים שזהותם המינית או הנטייה המינית שלהם מתפתחת באופן שונה (ה"ה: מהמקובל)", וש"תופעות אלה מתקיימות גם בחברה הדתית".

הפעילות עצמה מורכבת מהבעת דעה של המשתתפים לגבי היגדים שונים "המציינים טווח התייחסויות לתופעת הנטיות החד מיניות". בין ההיגדים ניתן למצוא את: "בטיול שנתי שני תלמידים הצמידו את מיטותיהם", "ראיתי בסרט שני גברים מתנשקים", "שני תלמידים יצאו יחד מהשירותים של בית הספר", ועוד.

הפעלה
8. אם חבר ישתף אותי בכך שהוא נמשך לבנים, אני ארגיש _____ ואציע ש _____.
9. אני מקבל ומכבד בחירה של כל אדם למי להימשך ובמי להתאהב.
10. אני רוצה לדעת יותר על התפתחות הזהות והנטייה המינית של האדם כדי לקבוע עמדה בנושא.
11. כדאי לשאול רב גדול מה דעתו.
12. כדאי לשאול פסיכולוג מומחה מה דעתו.
נספח ג': תיאורי מצבים: להתייחסות ולדרוג
1. בבוקר הראשון ללימודים תלמידי הכיתה טופחים זה לזה על השכם ומחבקים זה את זה.
2. בטיול שנתי שני תלמידים הצמידו את מיטותיהם.
3. תלמיד מתקשר לאחד מהבנים המקובלים בכיתה שוב ושוב ומבקש להתלוות אליו או להכין עמו שיעורים.
4. שני תלמידים יצאו יחד מהשירותים של בית הספר.
5. בזמן הלימוד בחברותא שני תלמידים יושבים ודורעוניהם מונחות זה על זה.
6. שני חברים מהכיתה נוהגים להתארח זה בביתו של זה ולישון בבית החבר.
7. ראיתי בסרט שני גברים מתנשקים.
8. תלמיד מהכיתה שלי ממש מעריץ זמר מסוים ואפילו חולם עליו.

²⁰ www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf

²¹ מתוך החוברת.

2. תוכניות מאושרות של ארגוני להט"ב בחמ"ד

כיום ישנן ארבע תוכניות של ארבעה ארגוני להט"ב שונים המאושרים לפעילות בחינוך הממלכתי-דתי. ארגון 'שב"ל' הוא הארגון היחיד מביניהם המגדיר עצמו כארגון דתי.

(1) איג"י - ארגון נוער גאה

שם התוכנית: "תוכנית ניר"²².

אוכלוסיית יעד: הצוות החינוכי ותלמידי כיתות י' עד י"ב.

סוג פיקוח: ממלכתי, ממלכתי-דתי.

שנת התחלת הפעלת התוכנית: 2011.

על התוכנית: "תוכנית ניר" הושקה ע"י איג"י ומשרד החינוך בשנת 2011²³. מדובר ב"תכנית חינוכית-אקטיביסטית שמטרתה ליצור ולבסס שיח חברתי מעמיק בקרב בני נוער", והינה "חלק מהמהלך האקטיביסטי" של איג"י. "התכנית מבוססת על מודל ה-GSA (Gay Straight Alliance) האמריקאי אשר מטרתו ליצור שותפות ושיחה עמוקה בתוך קהילות בהן חיים להט"בים והטרוסקסואליים יחדיו. התכנית מתייחסת לזירת החינוך הבית ספרי כבמה משמעותית וחשובה ביותר לצורך יצירת ברית זו"²⁴.

התוכנית ניתנת להפעלה במספר אפיקים שונים²⁵:

1. כיחידת בגרות באזרחות/אומנות/תקשורת/ספרות/מדעי ההתנהגות
2. כחלק ממחויבות אישית, קבוצת מנהיגות או קבוצת יזמות חברתית
3. בחינוך הבלתי פורמאלי
4. תוכנית לסגל החינוכי

במסגרת התוכנית ישנו שיתוף פעולה ראשון מסוגו בין איג"י לחוש"ן²⁶.

התוכנית נכללת ב-12 רשויות שונות, והנהלת התכנית שואפת לממש את הפרויקט בכל אזור בו מתקיימת במקביל פעילות של איג"י²⁷.

22

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=1119>

<http://cms.education.gov.il/NR/ronlyres/07589A47-35F5-41B7-A2C7->²³

[D0E28C969180/211925/DochHaarachaTochnitNir.pdf](http://cms.education.gov.il/NR/ronlyres/07589A47-35F5-41B7-A2C7-D0E28C969180/211925/DochHaarachaTochnitNir.pdf), עמ' 3

<http://igy.org.il/page.php?id=12>²⁴

<http://meyda.education.gov.il/files/zchuyot/tochnitnir.pdf>²⁵

<http://igy.org.il/item.php?id=229>²⁶

<http://igy.org.il/item.php?id=329>²⁷

(2) הבית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות

שם התוכנית: "מורה לחיים - לזכרה של שירה בנקי"²⁸.

אוכלוסיית יעד: הצוות החינוכי, ותלמידים מכיתות ח' ועד י"ב.

סוג פיקוח: ממלכתי, ממלכתי-דתי, חרדי.

שנת התחלת הפעלת התוכנית: 2016.

על התוכנית: "פרויקט מורה לחיים הינו תכנית חינוכית שמטרתה לעודד סובלנות ופתיחות כלפי חברי וחברות הקהילה הגאה במסגרות החינוך בירושלים וסביבתה, על ידי הפעלת מערך פעילויות חינוכיות, עידוד שיח ומפגש אישי"²⁹.

איש הקשר של הארגון לטובת הפעלת התוכנית בבתי"ס הינו נדב שוורץ³⁰, סיו"ר "חברותא" ופעיל מרכזי בשב"ל.

(3) מעברים

שם התוכנית: "מעברים - הקהילה הטרונסג'נדרית"³¹.

אוכלוסיית יעד: הצוות החינוכי, ותלמידים החל מכיתה א' עד י"ב (ע"פ אתר משרד החינוך, "שילובה של תכנית חינוכית חיצונית בגני הילדים מותנה באישור האגף הקדם יסודי").

סוג פיקוח: ממלכתי, ממלכתי דתי, חרדי.

שנת התחלת הפעלת התכנית: 2018.

על התוכנית: "התכנית כוללת פעילויות הן לתלמידים והן לצוות, ובהתאמה למוסד ולקהל היעד. התכנית עוסקת בנושאים חברתיים ואישיים, ביניהם: מגדר והזהות הטרונסג'נדרית, תהליכי שינוי מגדרי, התמודדויות של אנשים טרונסג'נדרים, התייחסות נכונה".

28

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3023>

<https://www.joh.org.il/blank-6>

29

30

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3023> תחת הלשונית "מידע על הארגון".

31

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3129>

(4) שב"ל

שם התוכנית: "שב"ל (שהכל ברא לכבודו)"³².

אוכלוסיית יעד: הצוות החינוכי.

סוג פיקוח: ממלכתי דתי, חרדי.

שנת התחלת הפעלת התוכנית: 2017.

על התוכנית: "במהלך התכנית הצוות החינוכי לומד על נטיות מיניות ומגדריות, שומע סיפורים אישיים של להט"בים דתיים ודן בדרכים בהן ניתן לעזור לתלמידים/ות המתלבטים/ות בנושאים אלו. התכנית מורכבת משלושה מפגשים: מפגש הכנה, מפגש היכרות עם גבר ואשה להט"בים דתיים במהלכו הם מספרים את סיפורם האישי ומנהלים עם הצוות דיון בנושא ומפגש סיכום ועיבוד".

32

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3125>

סיכום

בחינה של המתרחש במשרד החינוך ובבתי הספר ביחס לתחום הלהט"בי מעלה כי קיימת מגמת התגברות מובהקת בעיסוק בתחום, תוך "חיבוק" ואימוץ הזהות הלהט"בית כזהות לגיטימית לכל דבר ועניין. בחמ"ד הדבר מופיע אמנם בצורה גלויה פחות מבחינוך הממלכתי, אך ניתן לראות כיצד מגמות הרואות בזהות הלהט"בית זהות לגיטימית - מתחילות לשאת ראש גם בחמ"ד.

אחת הסכנות הגדולות הטמונות בחינוך שכזה הוא הטמעת התפישה בקרב התלמידים כי ההומוסקסואליות הינה דבר מקובל ונורמלי, וכי קיומה של משפחה חד מינית הינה שוות ערך לקיומה של משפחה בהרכבה המסורתי - גבר ואשה.

דבר ברור הוא כי מתן לגיטימציה ואהדה לנושא הלהט"בי, החל מגיל גן (!), דרך גיל היסודי והתיכון, יעלה ללא צל של ספק את מספר ה"מתלבטים" בקרב התלמידים בנוגע לנטייתם המינית, ועלול להביא לעלייה דרסטית במספר בעלי הנטייה החד-מינית.

חשוב לדעת כי במקרים רבים מטרותם של ארגוני הלהט"ב הינה ערעור ההגדרה המינית הבריאה והמוכרת של האינדיבידואל.

דוגמא מובהקת לדבר ניתן למצוא בדברי מנכ"לית "חוש"ן" לגבי הכנות הארגון לשנה"ל התשע"ח³³:

"עמלנו רבות בכדי להבטיח גיוון וייצוג לכמה שיותר זהויות מהקשת הלהט"בית ו(אנו - ה"ה) מודות למתנדבים והמתנדבות הטורנס והזהויות הנוספות שהצטרפו אלינו לאחרונה".

מדברים אלו עולה כי 'חוש"ן', ארגון הלהט"ב הפועל מיום הקמתו בצמוד למשרד החינוך, נוהג הלכה למעשה ע"פ תפישה מסוכנת הגורסת כי יש להבחין בין ה"זהות הביולוגית" של האדם, קרי, האם נולד כגבר או כאשה מבחינה ביולוגית, לבין "זהות המגדר" שלו, שהיא התפיסה של האדם את עצמו כגבר או כאשה, נוסף להבחנה בין "המשיכה המינית" - לגבר או לאשה, ול"צורת הלבוש" - כגבר או כאשה. הפרדה של קריטריונים אלה לגורמים שונים היכולים להתחבר בכל צורה שהיא זה לזה, ב"תרכובות" שונות, יוצרת "זהויות" רבות. ארגוני הלהט"ב רבים מנסים להחדיר את הגישה כי כל "זהות" שכזו היא נורמלית וקבילה, ויש לתת לה מעמד שווה למצב הבריאה, המוכר והמקובל.

³³ <http://www.wdg.co.il/> שנת-הלימודים-תשעח-העמוסה-ביותר-בתולדו/

דוגמה לגישה זו מתוך אתר השפ"י, המומלץ לשימוש גם בחמ"ד, ניתן למצוא בחוברת שפורסמה לרגל יום 'הבנ"ה' (יום המאבק בהומופוביה) של שנת 2016. העמוד הראשון במסמך מציג בדיוק את "גישת הזהויות"³⁴:

http://meyda.education.gov.il/files/shefi/miniutumeniatpgia/yom_hahavana2016/maavarim.pdf ³⁴

נספח א

ארגון שב"ל - תעודת זהות³⁵

1. רקע

שב"ל (ר"ת "שהכל ברא לכבודו". יש לבטא: "שובל") הינו ארגון הסברה להט"ב דתי, המעביר הרצאות בבתי ספר, בכנסי מטפלים, ובקהילות דתיים³⁶. הארגון מורכב מחברי ארגוני "חברותא" ו"בת קול" (ארגוני הומואים ולסביות דתיים, בהתאמה)³⁷, אך לעומת האחרונים המהווים ביסודם ארגוני תמיכה לקהילת הלהט"ב הדתית, "שב"ל" מכוון כארגון הסברה כלפי חוץ³⁸. נראה כי את עיקר הקשר עם ארגוני הלהט"ב מקיימים בחמ"ד עם ארגון "שב"ל", מפאת היותו ארגון המגדיר עצמו דתי והמיועד להסברה למגזר הדתי.

פורמט הפעילות של הארגון נלקח מארגון ההסברה הלהט"ב בי החילוני חוש"ן, בו מגיעים גבר הומו ואישה לסבית למפגש עם כעשרה עד שלושים איש ומספרים את סיפורם האישי, אך בניגוד לחוש"ן ארגון שב"ל אינו מופיע בפני תלמידים, אלא בפני הצוות החינוכי³⁹. שב"ל זוכה לשיתוף פעולה ולסיוע במימון פעילויותיו מחברותא ומבת קול, לצד תמיכה מקצועית מחוש"ן⁴⁰.

מבחינת היקף פעילות, שב"ל מקיימים כמה עשרות פעילויות בשנה⁴¹. קשה לאמוד את מספר הפעילויות המדויק ואת בתי הספר המשתתפים בהם, כיוון ששב"ל דיסקרטיים בנושא זה, אך ידוע כי כבר בשנת 2012 "לשוב"ל היו כ-60 פעילויות מתוך כ-250 בתי ספר על יסודיים שקיימים במערכת החינוך הדתית, מדרשות ומכינות קדם צבאיות⁴²."

הארגון, כפי שצויין לעיל, נמצא בקשר עם המינהל לחינוך דתי של החמ"ד⁴³, ומחזיק בתוכנית מאושרת לפעילות בבתי ספר⁴⁴. שב"ל מדגישים כי מטרתם "אינה לשנות את ההלכה, אלא הורדת החומות והדעות הקדומות שבין החברה הדתית ללהט"בים ונתנת כלים להתמודדות רגישה עם אותם בני נוער שזקוקים, יותר מכל, לתמיכה רגשית וקבלה⁴⁵". הארגון מתהדר בדף הפייסבוק שלו בכך שפעילותו "בהמלצת שרי החינוך נפתלי בנט ושי פירון"⁴⁶.

³⁵ נראה כי אט אט הארגון הופך לגורם מרכזי בנוגע לנושא הלהט"ב בי בחמ"ד, ולכן הקדשנו לארגון פרק נפרד.

³⁶ [/https://www.shovalgroup.org](https://www.shovalgroup.org)

³⁷ <https://il.ambafrance.org/article9558,9558.html>

³⁸ https://he.wikipedia.org/wiki/שיחה%3Aשב%20ל_שכל_ברא_לכבודו

³⁹ ע"פ דברי זוהרה פלורסהיים, כנס "קדושים תהיו" - <https://www.kamoha.org.il/?p=445875>

⁴⁰ https://he.wikipedia.org/wiki/להט%20ב_ויהדות

⁴¹ <https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf>

⁴² <http://www.mako.co.il/pride-news/local/Article-cc8bb93a36e4931006.htm>

⁴³ <https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03729.pdf>

⁴⁴

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3125>

⁴⁵ [/https://www.shovalgroup.org](https://www.shovalgroup.org)

⁴⁶ https://www.facebook.com/pg/shovalsovlanut/about/?ref=page_internal

בהקשר זה יש לציין כי פרס שר החינוך לשנת תשע"ז בתחום הקולנוע ניתן לאביגיל שפרבר, מייסדת "שב"ל ו"בת-קול". "מנימוקי ועדת הפרס: אביגיל שפרבר, **בת למשפחה שומרת מצוות, החיה עם בת זוג ושני ילדיהן**.. מוכיחה בעבודתה עקביות, אומץ רב לגעת בפינות האפלות של הנפש, לשאול שאלות קשות בתוך המשפחה ולקבל תשובות לא נוחות. היא **נוגעת במצבים אנושיים, שההלכה היהודית והחברה הדתית בישראל עוד לא שרטטו להם גבולות** - ובכך מסייעת לעצב מציאות חברתית ותרבותית בטרם נוסחה ע"י הממסד"⁴⁷.

2. שב"ל אינו ארגון אורתודוקסי

אולם נראה כי הדברים אינם כה פשוטים, וכי על אף שאנשי הארגון מצהירים כי "מטרנתו אינה לשנות את ההלכה", מדובר על ארגון שמידת מחויבותו להלכה מוטלת בספק רב, וממילא מידת התאמתו לפעילות בקרב החברה הדתית ככלל, ובחמ"ד בפרט.

ארגון "שב"ל", אשר הוקם ע"י "חברותא" ו"בת קול", ארגונים להומואים ולסביות דתיים, מורכב כאמור בעיקר מחברי ארגונים אלה⁴⁸. הארגון אינו עמותה רשומה, ולכן תוכנית הארגון המופעלת בבתיה"ס פועלת תחת עמותת "בת קול"⁴⁹. כמו כן, תרומה לארגון נעשית באמצעות תרומה לחשבון הבנק של "בת קול"⁵⁰. **ניתן להתייחס לשב"ל כפרייקט הסברה משותף של "חברותא" ו"בת קול"**⁵¹, הן מבחינת כח האדם - חברי "חברותא" ו"בת קול", והן מבחינה כלכלית - מימון הפעילות ע"י שני ארגונים אלה⁵², וככלל - כגוף המהווה חלק משני הארגונים הנ"ל.

על אף שארגון "חברותא" מצהיר על היותו ארגון דתי המחוייב להלכה⁵³ וכן ב"בת קול" מצהירות חברות הארגון על היותן "דתיות"⁵⁴, בפועל מדובר בארגונים שקשה להגדירם כאורתודוקסיים, ומידת מחוייבותם להלכה מוטלת בספק. כיוון ש"שב"ל" הוא-הוא "חברותא" ו"בת-קול", כפי שהוכח לעיל, יש להתייחס גם אליו בצורה זו.

להלן מספר ראיות לטענה כי לא ניתן להתייחס ל"חברותא", "בת-קול" ו"שב"ל" כארגונים אורתודוקסיים:

⁴⁷ <https://www.facebook.com/LGBTIL/posts/10155696355817173>

⁴⁸ [https://he.wikipedia.org/wiki/להט"ב_ויהדות](https://he.wikipedia.org/wiki/להט)

⁴⁹

<http://apps.education.gov.il/tyhnet/public/#/tochniyot?q=%D7%9C%D7%94%D7%98%22%D7%91&id=3125>, תחת "מידע על הארגון"

⁵⁰ <https://www.shovalgroup.org/donate>

⁵¹ <https://il.ambafrance.org/article9558,9558.html>

⁵² [https://he.wikipedia.org/wiki/להט"ב_ויהדות](https://he.wikipedia.org/wiki/להט)

⁵³ אתר ארגון חברותא: "חברותא -הומואים דתיים, היא ארגון של הומואים בני החברה הדתית.. ורואה עצמו מחוייב להלכה". אתר ארגון בת-קול:

⁵⁴ אתר ארגון בת-קול: "בת-קול, ארגון לסביות דתיות, הוקם בשנת 2005 בידי נשים שאינן מוותרות על זהותן הדתית, וגם לא על זכותן לממש את חייהן כלסביות"

1) בארגון חברותא "רואים בחיוב זוגיות בין גברים הומואים"⁵⁵ וכן חברות ארגון "בת קול" "אינן מוותרות על זכותן לממש את חייהן כלסביות"⁵⁶. אמנם בארגון חברותא מסרבים לנקוט עמדה מפורשת בנוגע לקיום יחסי אישות בין שני גברים⁵⁷, אך דה פקטו, רבים מחברי שני הארגונים חיים בקשרים זוגיים חד-מיניים⁵⁸. בנוסף, שני הארגונים תומכים ביציאה מהארון ובהשתתפות במצעד הגאווה, ושוללים טיפולי המרה⁵⁹. ניתן לסכם כי שני הארגונים מעודדים את מימוש הנטייה המינית ההומוסקסואלית.

2) אישוש נוסף לכך ש"חברותא" אינו ארגון דתי אורתודוכסי, ניתן למצוא בהתנערות של הרב יובל שרלו מהארגון, כפי שעולה ממכתב ששלח לחברותא (כ"ט באדר תש"ע, 15 במרס 2010):

"שלום וברכה לאנשי חברותא,

מאז יום הכיפורים, אני לא מזדהה עם חברותא, בין בשל העובדה שהם גלשו למקומות אסורים בתחומים אחרים, ובשל המדיניות של חברותא בתחומי הקשר בין בני זוג מאותו המין.

אשמח אם תפסיקו לטעון כי אני תומך בחברותא, ולהשתמש בשמי.

כל טוב,

יובל שרלו"

3) כמו כן, בפוסט ארוך שפרסם עמית לוי, יו"ר ומייסד "כמוך" (ארגון להומואים דתיים) אשר פרש מארגון "חברותא", מספר לוי בפירוט מדוע פרש מהארגון⁶⁰. בין השאר עולות מהפרסום טענות בדבר מניין לא אורתודוכסי שקיים "חברותא" ביום הכיפורים, התנגדות לטיפולי המרה, יחס חיובי לצעידה במצעד הגאווה, דתל"שים-אתיאיסטים הנמנים על אנשי חברותא ואף על ראשי הארגון, ועוד. את הפרסום מסכם לוי בכך ש:"על כן הגיע הזמן לומר את האמת הפשוטה, הכואבת אבל האמתית והברורה - "חברותא" אינה אורתודוקסית".

4) בין מייסדי שב"ל ניתן למצוא את אביגיל שפרבר, ממייסדות "בת קול", **החיה באופן מוצהר עם בת זוג**. כמו כן אחד ממייסדי שב"ל הינו צחי מזומן, **אשר כיהן בעבר כמנהל המחלקה הציבורית ב"מרכז הרפורמי לדת ומדינה", ומשמש שם כיום כעורך תוכן**⁶¹.

⁵⁵ https://he.wikipedia.org/wiki/חברותא_-_הומואים_דתיים

⁵⁶ <http://www.bat-kol.org>

⁵⁷ https://he.wikipedia.org/wiki/חברותא_-_הומואים_דתיים

⁵⁸ מתוך דפי פייסבוק של חברי הארגונים

⁵⁹ אתרי הארגונים

⁶⁰ <https://www.kamoha.org.il/?p=2873>

⁶¹ <http://www.datumedina.org.il/%D7%94%D7%A6%D7%95%D7%95%D7%AA>

שלטים שתלה נדב שוורץ, פעיל מרכזי בשב"ל ובחברותא, כחלק מפעילות בחטיבת ביניים. מטרת השלטים היא, לדברי שוורץ: "בנושא השירותים ניסינו כל מיני אפשרויות: רצינו רק שירותים כללים שלא תהיה לטרנסג'נדרים שאלה לאן להיכנס. אך יש נשים שאמרו שלא יהיה להם נוח בשירותים עם גברים.. ולכן היתה החלטה לעשות שירותי נשים ושירותים כללים."⁶²

3. מימון ויעוץ לשב"ל

פעילות שב"ל ממומנת ע"י "חברותא" ו"בת קול"⁶³. שני האחרונים ממומנים ע"י קרנות חזקות ובעייתיות, אשר מטרתן שינוי פניה ואופיה של מדינת ישראל.

הקרן החדשה לישראל

הקרן החדשה לישראל תומכת בארגוני שמאל קיצוני ובארגונים המגישים תביעות נגד חיילי צה"ל בחו"ל. בהקשר בו אנו עוסקים, יש לציין כי מנכ"ל הקרן החדשה לישראל בארץ, מיקי גיצין, הוא הומוסקסואל מוצהר.⁶⁵

- הקרן תומכת באופן שוטף בארגון 'בת-קול', לו תרמה את הסכומים הבאים (בחלוקה לשנים)⁶⁶:

2014	2015	2016
18,000\$	36,100\$	15,000\$

סכום התרומה של שנת 2015 שימש בין השאר למימון קמפיין תקשורת משותף של "בת-קול" עם "חברותא"⁶⁷.

⁶² [/https://www.facebook.com/groups/352850698102983/permalink/1470713919649983](https://www.facebook.com/groups/352850698102983/permalink/1470713919649983)

⁶³ [https://he.wikipedia.org/wiki/להט"ב_ויהדות](https://he.wikipedia.org/wiki/להט)

⁶⁴ http://www.guidestar.org.il/vf_view_file?guid=a2844ffb4b095a8-abbf65afe8b8724a-117-99-2014-0209980-5a1303e5fd9344b7-5a0806b0c05313ae4

⁶⁵ <http://nif.org.il> הקרן-מייצרת-את-החברה-הישראלית-שביבי-נת/

⁶⁶ <http://nif.org.il>, אתר הקרן החדשה

⁶⁷ http://www.guidestar.org.il/vf_view_file?guid=3300386fa463158-32dd12c8f4c0a4c4-117-99-2016-0191573-f14c5d5155d8ffb4-f6ca27b024ec58159

- "חברותא", "בת קול" ו"שב"ל" מקיימים מדי שנה ערבי לימוד תחת המיזם "פסח שני - עושים מקום!". הכנס של שנת 2014 התקיים בתמיכתה הכספית של הקרן החדשה לישראל⁶⁸.

קרן שוסטרמן

קרן התומכת רבות בארגוני הלהט"ב בארץ, בין השאר בארגונים "חוש"ן, "איג"י, וב"בית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות", מארגן מצעד הגאווה בירושלים.

- תומכת בארגון חברותא, לו תרמה בשנת 2016 סכום שלכ- 25 אלף שקלים⁶⁹.
- בחודש אוגוסט 2017 ארגנו חברותא ובת קול "שבת גאווה" בירושלים, במימון הקרן⁷⁰.
- הקרן מממנת באופן קבוע את ערבי "פסח שני", מיזם משותף של שב"ל, חברותא ובת קול⁷¹.
- ממנה את הקמת אתר "בת קול" באנגלית בסכום של \$ 10,000⁷².
- נדב שוורץ, סיו"ר ארגון חברותא ופעיל מרכזי בשב"ל⁷³, הינו בוגר תוכנית ה-"eighteen:22" של הקרן⁷⁴, תוכנית המקשרת בין להט"בים יהודים מובילים בעולם על מנת ליצור שינוי בתחום קבלת הלהט"ב בחברה⁷⁵.
- מימנה "ערב קהילה גאה דתית", שהתקיים באוקטובר 2017, בארגון "חברותא" ו"בת קול"⁷⁶.
- תורמת מרכזית לארגון הלהט"ב בי "הבית הפתוח בירושלים", המארגן את מצעד הגאווה בעיר⁷⁷.

שתי"ל

שתי"ל הינו ארגון של הקרן החדשה לישראל, המספק שירותי תמיכה וייעוץ. קיים קשר הדוק בין הארגון ל"חברותא", "בת-קול" ו"שב"ל":

- במהלך שנת 2008 עבר ארגון "בת קול" תהליך של ארגון מחדש. את תהליך זה לוותה יועצת מטעם שתי"ל, זאת כחלק מ"פרוייקט פלורליזם דתי" של הארגון⁷⁸. גם לאחר מכן פעל שתי"ל לקדם את "בת-קול" בתוך המגזר הדתי בצורה אקטיבית⁷⁹.
- נוסף לליווי "בת-קול", הממשיך גם כיום, שתי"ל מלווה ומדריכה את הארגונים "חברותא" ו"שב"ל"⁸⁰.

⁶⁸ [/https://www.facebook.com/events/282146518626563](https://www.facebook.com/events/282146518626563)

⁶⁹ http://www.guidestar.org.il/vf_view_file?guid=7db517b2c44cc70-433546356cbd5b20-117-99-2017-0155086-56d72a7a36e30bbf-4c5bc694ff04be4e8

⁷⁰ https://www.facebook.com/events/1371054112990667/?active_tab=about

⁷¹ <https://contact602839.wixsite.com/pesachsheni>

⁷² [/http://jewishweek.timesofisrael.com/for-orthodox-lesbians-a-home-online](http://jewishweek.timesofisrael.com/for-orthodox-lesbians-a-home-online)

⁷³ <http://www.itam.org.il/upload-%20הזמנה20-%20>

⁷⁴ <https://www.schusterman.org/users/nadav-schwartz>

⁷⁵ [/http://ejewishphilanthropy.com/eighteen22-final-call-for-applicants](http://ejewishphilanthropy.com/eighteen22-final-call-for-applicants)

⁷⁶ <https://www.facebook.com/batkolog/posts/1582103745145035>

⁷⁷ דו"חות כספיים של הארגון.

⁷⁸ [/http://www.bat-kol.org/about](http://www.bat-kol.org/about)

⁷⁹ <http://english.shatil.org.il/shatil-capacity-building-enables-bat-kol-to-give-voice-to-orthodox-lesbian-women-in-israel>

⁸⁰ [/http://english.shatil.org.il/pushing-for-more-tolerant-jewish-spaces-in-israel](http://english.shatil.org.il/pushing-for-more-tolerant-jewish-spaces-in-israel)

- קליפ בהפקת שב"ל, בו נראים "רבניות ורבנים מהציבור הדתי לאומי", הופק בסיועו של שתי"ל.⁸¹
- אתר "פסח שני", בהובלת "שב"ל", הוקם בסיועו ובהדרכת שתי"ל. כמו כן, שתי"ל מסייעת להרחבת אירועי "פסח שני" למקומות נוספים.⁸²

מיזם "פסח שני" שבוע הסובלנות הדתית - מחפש פרויקטור/ית

פסח שני, החל ב"ד באייר, מביא איתו סיפור של הקשבה ודיאלוג בין מיעוט להנהגה ומלמד על מחויבותה של ההלכה היהודית להכיל מיעוטים ולמצוא פתרונות ייעודיים עבור האחר המצוי בקרבנו.

דרישות התפקיד:

- כישורים:** יכולת ליזום להוביל ולארגן פרויקט, יחסי אנוש טובים, מוכנות לנסוע ברחבי הארץ. היכרות עם ארגוני הקהילה הדתית הגאה - יתרון. היכרות עם הזרמים השונים ביהדות - יתרון.
- מסגרת עבודה:** נובמבר 2017 עד יולי 2018, 10 שעות שבועיות.
- מקום העבודה:** מהבית עם דרישה ליום בשבוע במשרדי שתיל בירושלים.

תיאור התפקיד:

1. ריכוז והובלת פרויקט "פסח שני" – שבוע הסבלנות ל"אחר" בחברה הדתית. הפקת אירועי פסח שני במקומות שונים בארץ ויצירת קמפיין סביב שבוע זה.
2. עבודה וארגון של חוגי בית בקהילות דתיות ברחבי הארץ – יישובים, בתי כנסת. יצירת קשר עם רכזי נוער ותנועות נוער, עובדות סוציאליות אזוריות.
3. אחריות על יצירת תכנים והפצתם.
4. אחריות על ייצוג הפרויקט בתקשורת ובעיתונות.

הגשת מועמדות עד תאריך 15.11.
תחילת עבודה מיידית.
קו"ח ניתן להפנות לכתובת:
contact@pesachsheni.org

- נדיה אייזנר, חברה ופעילה בארגון "בת-קול"^{84,85}, אשר הביעה בעבר דעה חיובית ביותר בנוגע לשב"ל⁸⁵, הינה רכזת התקשורת בשפה הרוסית של שתי"ל⁸⁶.

⁸¹ [/http://www.nif.org/stories/religious-freedom/how-to-teach-children-tolerance](http://www.nif.org/stories/religious-freedom/how-to-teach-children-tolerance)

⁸² [/http://www.nif.org/stories/religious-freedom/how-to-teach-children-tolerance](http://www.nif.org/stories/religious-freedom/how-to-teach-children-tolerance)

⁸³ <https://www.haaretz.co.il/magazine/.premium-1.2552023>

⁸⁴ <http://www.bat-kol.org/tag/נדיה-אייזנר/>

⁸⁵ "Nadia feels particularly passionate about Shoval". מתוך: <http://www.nif.org/stories/social-and->

[economic-justice/proudly-orthodox-and-gay/](http://www.nif.org/stories/social-and-economic-justice/proudly-orthodox-and-gay/)

⁸⁶ <https://www.shatil.org.il/node/5>

נספח ב

פרסום מטעם 'שב"ל' בהמלצת אגף החמ"ד

פרסום מטעם שב"ל בו קורא הארגון להזמנתו לבתי"ס בחמ"ד "בהמלצת אגף החמ"ד ושר החינוך לשעבר שי פירון".

הדקירה במצעד הגאווה היא פגיעה בערכים יהודיים ומוסריים. על החברה הישראלית לעשות חשבון נפש כיצד הגענו לכך... לא אהן שבמדינת ישראל בני נוער יחששו לצאת לחוב בגלל אורח חייהם. לפגיעה הזו אנו מגיבים בפעולות ולא בדיבורים. על מנת לחזק ולתת כלים לבני נוער הסובלים מגזענות והמופוכיה בבית הספר.

שר החינוך נפתלי בנט

הכל מתחיל בדיבורים שלנו בבית, בדיבורים שלנו בתנועת הנוער, בדיבורים בבתי הספר. אנחנו צריכים לקחת אחריות. אף אחד, אף אחת, אסור לו לגור בארון, ארון זה מוות. אנחנו צריכים לדאוג שאף ילד או ילדה, נער או נערה, גבר או אישה, לא יפחד לגור בבית פתוח ומלא חום. זו אחריות שלנו בשם התורה, בשם אלוהי ישראל, בשם העם שמבקש לחיות כאן על פני האדמה הזו.

הרב בני לאו, ממוס בכיכר ציון

שב"ל מזמינה אתכם להפגש ולהכיר!

ארגון שב"ל מציע לכם להכיר להט"ב בני החברה הדתית, במפגש שכולל סיפורי חיים ודיון ומיועד לצוותים חינוכיים בישיבות, אולפנות ותיכונים דתיים.

שב"ל - שהכל ברא לכבוד, הוא ארגון מתנדבים שפועל לקידום סובלנות בחברה הדתית כלפי בעלי נטייה מינית שונה. מרצי שב"ל מספרים בקצרה את סיפורם האישי ומשוחחים עם הקבוצה על ההתנגדות והחיים כלהט"ב (-לסביות, הומואים, טרנסגנדר וכו') בחברה הדתית.

בכל בית ספר, מכינה או מדרשה, ישיבה ואולפנה, ישנם צעירים העוברים את אותו תהליך שאנחנו עברנו, ומתמודדים עם אותם רגשות, תחושות, פחדים ותהיות המוכרים לנו. ההתמודדות אינה קלה. מי שעוברים אותה זקוקים להבנה ולתמיכה. אך לרוב המתבגר מרגיש אין לו עם מי לדבר, ושהחברה הקרובה לו: הורים, מורים, רבנים וחברים לעולם לא יבינו אותו. הדבר עלול לגרום לניתוק מהדת, מהחברה, מהמשפחה, ואף יכול להגיע למצב של איבוד לדעת. על פי נתוני הכנסת קבוצת הסיכון הגדולה ביותר מבין המתאבדים הינם להט"בים דתיים, מדובר ב**פיקוח נפש ממש**.

במפגש ניתנים כלים להתמודדות חינוכית, כדי לאפשר תמיכה והכלה. אנחנו לא פועלים לשינוי ההלכה, וסבורים שגם לעולם הדתי יש יכולת להכיל את בניו ובנותיו ללא תלות בנטייתם המינית.

הזמינו את מתנדבי שב"ל לפעילות בחדר המורים שלכם, במסגרת ימי ההערכות לקראת שנת הלימודים הקרבה, או במהלך השנה. משך מפגש הוא כשעה וחצי, והוא מותאם לקבוצה ולבית הספר.

שב"ל פועלת בהמלצת אגף החמ"ד ושר החינוך לשעבר שי פירון, הרב בני לאו, אנשי ציבור ורוח, רבנים ורבניות ואנשי חינוך נוספים.